

Γιατί οι Γάλλοι της Total ονόμασαν το οικόπεδο 11 «Αγ. Ονησίφορος» (Πέτρος Θεοχαρίδης)

/ [Πεμπουσσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ο Ερατοσθένης, ο Ναυτίλος, οι υδρογονάνθρακες, ο Φιλελεύθερος, ο διευθυντής του ιδρύματος «Αναστάσιος Γ. Λεβέντης» Χαράλαμπος Μπακιρτζής, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και ο Άγιος Ονησίφορος της Αναρίτας, το τεμάχιο «11» της Κυπριακής ΑΟΖ, η έκδοση «Cahiers du Centre d' Etudes Chypriotes» και η Γαλλική TOTAL. Τι σχέση μπορούν να έχουν όλα αυτά μεταξύ τους; Κι όμως έχουν. Να ξεκινήσουμε από την αρχή.

Η γαλλική TOTAL ετοιμάζεται για την πρώτη της γεώτρηση στην κυπριακή ΑΟΖ, στο τεμάχιο «11». Ελπιδοφόρα, μετά και τις ανακαλύψεις στην Αίγυπτο του κοιτάσματος- μαμούθ, του Ζορ. Και βέβαια με το ενδιαφέρον των κολοσσών στον Γ' Γύρο Αδειοδότησης, αλλά και με τη νέα ερμηνεία των σειсмоγραφικών αποτυπώσεων που έφερε στον γεωλογικό χάρτη της κυπριακής ΑΟΖ η ανακάλυψη της ENI στην Αίγυπτο, που επιβεβαιώνεται και από τους συμβούλους του Υπουργείου Ενέργειας, τη γαλλική BEICIP. Όλα δείχνουν με αρκετή ευκρίνεια, σειρά πιθανών κοιτασμάτων στον ευρύτερο δακτύλιο γύρω από την υποθαλάσσια οροσειρά του Ερατοσθένη, στην περι-Ερατοσθένειο ζώνη, όπως ονομάζεται.

Οι Γάλλοι της TOTAL, που κατέχουν τα δικαιώματα για το «11» με βάση τις νέες γεωλογικές ερμηνείες, εκεί που πριν δεν έβρισκαν ενδιαφέρον στο τεμάχιο αυτό (ούτε και στο «10» έβρισκαν), με τα νέα δεδομένα εντόπισαν κάποιους στόχους με πιθανά κοιτάσματα στο τεμάχιο αυτό που καλύπτει και μέρος του δακτυλίου γύρω από τον Ερατοσθένη. Επέλεξαν τον στόχο για την πρώτη γεώτρηση, που σύμφωνα με όλα τα μέχρι τώρα στοιχεία θα γίνει μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαρτίου. Προσβλέπουν σε αξιόλογο κοιτάσμα φυσικού αερίου, με πιθανότητες επιτυχίας της τάξης του 50%, σύμφωνα με τις πληροφορίες του «Φ».

Μάλιστα, σύμφωνα με τον «Φ», ο γαλλικός κολοσσός έχει αποφασίσει και το όνομα του στόχου του πιθανού κοιτάσματος. Το έχουν βαπτίσει «Ονησίφορο», το όνομα αυτό θα έχει αν τελικά αποδειχθεί και εμπορεύσιμο κοιτάσμα. Έτσι αναφέρεται πλέον και επίσημα από την TOTAL στις πολύπλοκες και ιδιόζουσες προετοιμασίες της γεώτρησης. Από πού προήλθε η ονομασία αυτή; Από τον Άγιο Ονησίφορο της Αναρίτας Πάφου. Εδώ είναι που μπλέκονται πλέον πέραν του Ερατοσθένη, των υδρογονανθράκων του τεμαχίου «11» και της TOTAL, οι υπόλοιποι προαναφερόμενοι παρα-νοοί του προσδοκώμενου κοιτάσματος: Ο Ναυτίλος, ο Φιλελεύθερος, ο διευθυντής του Ιδρύματος «Αναστάσιος Γ. Λεβέντης» Χαράλαμπος Μπακιρτζής, η έκδοση «Cahiers du Centre d'Etudes Chypriotes», το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Οι Γάλλοι έχουν μια ενδιαφέρουσα εξήγηση για την επιλογή του ονόματος Ονησίφορος, από τον Άγιο Ονησίφορο. Λοιπόν, στα γαλλικά επιστημονικά αρχεία, εκεί που προστρέχουν για παράπλευρες πληροφορίες για την Κύπρο, όπου υπάρχουν και αρκετές γεωλογικές αναφορές, βρήκαν κείμενο με περιγραφές, που κάνουν λόγο για αναφορές του Αγίου Ονησιφόρου, ότι στις πηγές του Ερατοσθένη –όπου δηλαδή θα γίνει η γεώτρηση– καταγράφηκαν φαινόμενα που δείχνουν ότι υπάρχουν κοιτάσματα φυσικού αερίου.

Ψάχνοντας και μετά από δημοσίευμα του «Φ», προ τριμήνου, το νήμα ξετυλίχθηκε.

Να λοιπόν πώς φτάσαμε στο απροσδόκητο βάπτισμα του αναμενόμενου και προσδοκώμενου κοιτάσματος με το όνομα ενός Αγίου της Αναρίτας της Πάφου: Στις 24 Αυγούστου του 2012, πριν τέσσερα χρόνια, ο «Φιλελεύθερος» δημοσίευσε πρωτοσέλιδη είδηση με τίτλο: «Πίσω από τον Ερατοσθένη έβλεπαν αέριο» και υπότιτλο: «Ρωτούσαν πριν δεκαετίες, αν βυθίζονταν πλοία πάνω από το βουνό».

Εκείνη την περίοδο, διενεργούσε έρευνες με υποθαλάσσιο ρομπότ στην περιοχή του Ερατοσθένη, το αμερικανικό ωκεανογραφικό σκάφος Ναυτίλος. Στο δημοσίευμα του συνάδελφου Βάσου Βασιλείου, σημειωνόταν ότι «οι έρευνες των κατά καιρούς αποστολών απέβλεπαν, σύμφωνα με πληροφορίες του «Φ», και στην πιθανή ανίχνευση υδρογονανθράκων. Μία από τις αποστολές ζήτησε ανεπίσημα ενημέρωση ως προς το κατά πόσον είναι εφικτό να κατεβάσουν σε μεγάλο βάθος σεισμόμετρο ευρέως φάσματος, όπως αποκαλείται, με σκοπό να διενεργήσουν τομογραφία της περιοχής, αποκάλυπτε η εφημερίδα μας.

Η αποστολή ενδιαφερόταν να εξετάσει μέσω του σεισμομέτρου και τη διάθλαση των σεισμικών κυμάτων σεισμών οι οποίοι εκδηλώνονται σε μεγάλες αποστάσεις από την Κύπρο, π.χ. από την Ιαπωνία. Εξάλλου, συμπλήρωνε ο «Φιλελεύθερος», εδώ και περίπου 30 χρόνια, βρετανική αποστολή που διενήργησε έρευνες στον «Ερατοσθένη» ενδιαφέρθηκε να μάθει αν υπήρχαν μαρτυρίες ότι πάνω από την υποθαλάσσια οροσειρά βυθίζονταν πλοία. Η εξήγηση που έδωσε ερευνητής, για να δικαιολογήσει την ερώτησή του, ήταν ότι αν σε περίπτωση σεισμού παρατηρηθεί διαρροή αερίου, αυτό συντείνει στη μείωση του ειδικού βάρους του νερού, με αποτέλεσμα να υπάρχουν πλοία που χάνουν την ικανότητα να επιπλεύσουν και βυθίζονται.

Βρασμός εκ των πυθμένων της θαλάσσης...

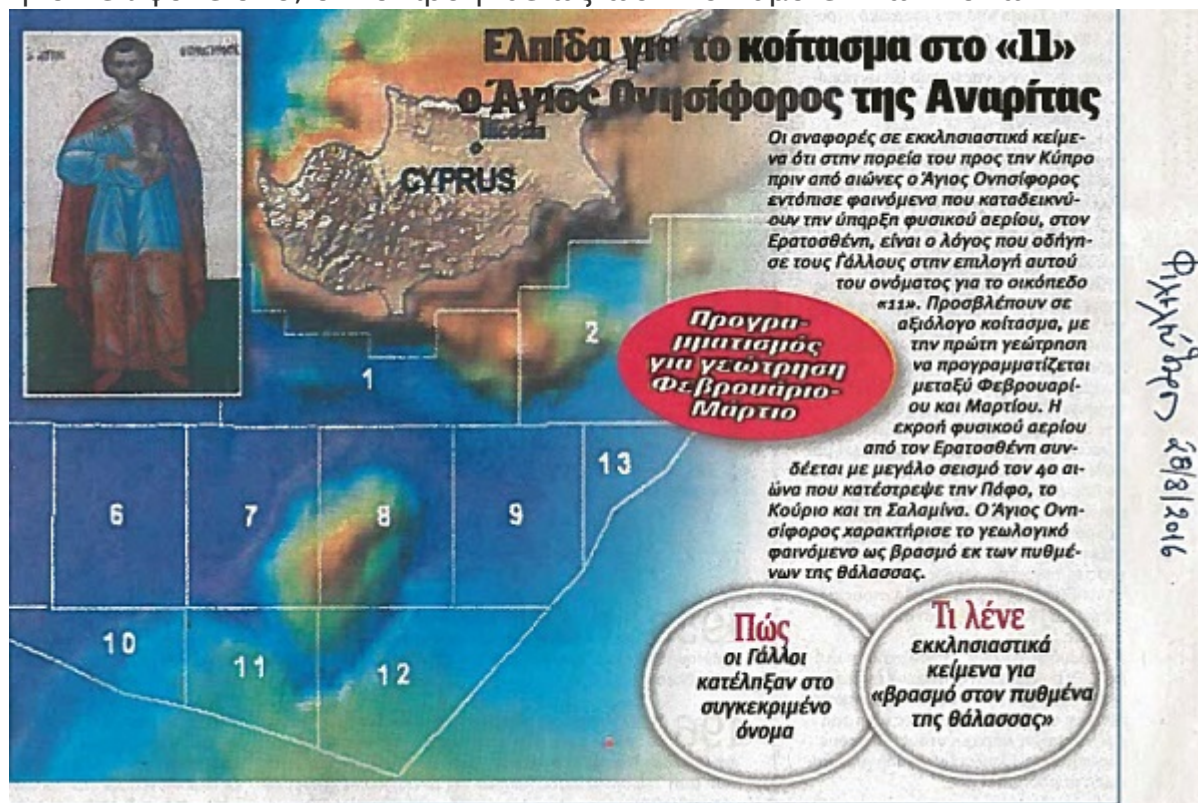
Ο βίος του Αγίου Ονησιφόρου περιέχει, όπως συνήθως όλοι οι βίοι των Αγίων, πραγματολογικά στοιχεία, τα οποία δεν σημαίνει ούτε ότι είναι μεταξύ τους σύγχρονα, ούτε ότι ακολουθούν τον ρου της διηγήσεως του βίου. Στο συναξάρι γίνεται μνεία της βασιλικής στρατιωτικής σχολής στην Κωνσταντινούπολη, από την οποία αποφοιτούσαν οι ανώτεροι αξιωματικοί του βυζαντινού στρατού. Αναφέρεται το αξίωμα του αυγουσταλίου που δόθηκε για πρώτη φορά από τον Αύγουστο Οκταβιανό στον διοικητή της Αιγύπτου.

Στο συναξάρι γίνεται επίσης αναφορά σε σπάνιο φαινόμενο αιφνίδιας καταβύθισης πλοίων λόγω εκροής αερίων από τον βυθό. Το φαινόμενο ήταν ακατανόητο στον συναξαριστή, γι' αυτό και το αναγάγει στην εκ Θεού τιμωρία. Ο συναξαριστής χαρακτηρίζει το γεωλογικό φαινόμενο που περιγράφει ως «βρασμόν εκ των πυθμένων της θαλάσσης» που υγροποίησε λόγω υψηλής θερμοκρασίας την πίσσα

με την οποία για λόγους υγρομόνωσης ήσαν αλειμμένα τα πλοία με αποτέλεσμα να εισέλθουν τα νερά και να βυθισθούν άυτανδρα.

Βρασμός κατά τα βυζαντινά λεξικά σημαίνει: «βρασμός γης. Όταν κοχλάζη μετά κινήματος». Η έννοια του βρασμού ταυτίζεται με αυτή του σεισμού.

Ο συναξαριστής δεν διευκρινίζει εάν ο «βρασμός» ήταν επακόλουθο σεισμού, αν και η αναφορά «εκ των πυθμένων της θαλάσσης» δηλώνει ότι το φαινόμενο δεν ήταν επιφανειακό, αλλά προήλθε ως ωστικό κύμα εκ των κάτω.

Ο συναξαριστής Άγιος από την Κωνσταντινούπολη

Για τον διευθυντή του Ιδρύματος «Αναστάσιος Γ. Λεβέντης» Χαράλαμπο Μπακιρτζή, επίτιμο έφορο Αρχαιοτήτων στην Ελλάδα, με εμπειρία, γνώση και συγγραφικό έργο ιδιαίτερα για τη βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο, οι αναφορές του «Φ» έδωσαν το έναυσμα να εντρυφήσει στο θέμα. Οι αναφορές για το φαινόμενο ότι σε περίπτωση σεισμού παρατηρείται διαρροή αερίου με αποτέλεσμα τη μείωση του ειδικού βάρους του θαλασσινού νερού, την αδυναμία των πλοίων να επιπλεύσουν και τη βύθισή τους, έκπληκτος διαπίστωνε ότι «συνδυάζονταν με το περιεχόμενο φυλλαδίου που διένειμε ο εφημέριος της Αναρίτας στην Πάφο, και είχε στην κατοχή της η Ελπινίκη Παπανικόλα και το οποίο περιείχε πληροφορίες για τον βίο του Αγίου Ονησιφόρου, προστάτη της Αναρίτας».

Ο κ. Μπακιρτζής ετοίμασε επιστημονική ανακοίνωση για το θέμα, σε σχέση με τον Άγιο Οσησίφορο της Αναρίτας, την οποία παρουσίασε στο διεθνές συνέδριο για την

Αρχαιολογία της Κύπρου στην Ύστερη Αρχαιότητα και τη Βυζαντινή Εποχή, που οργανώθηκε τον Οκτώβριο του 2012 από την Ερευνητική Μονάδα Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Η επιστημονική ανακοίνωση προκάλεσε ενδιαφέρον. Λόγω της επικαιρότητας του θέματος των υδρογονανθράκων, παρακινούμενος και από φίλους, ο διευθυντής του Ιδρύματος «Αναστάσιος Γ. Λεβέντης» προχώρησε και σε μια συντομευμένη παρουσίασή της στον «Φ». Ανέφερε στο δημοσίευσμά του, ότι «από το συναξάρι πληροφορούμαστε πως ο Άγιος Ονησίφορος καταγόταν από την Κωνσταντινούπολη, αποφοίτησε από τη βασιλική στρατιωτική σχολή και έφθασε στον βαθμό του ναυάρχου (αυγουσταλίου). Όταν υπήρξε ανάγκη αντιμετώπισης εχθρών εστάλη από τον αυτοκράτορα «μετά δυνάμεως στόλου διά πολλών πλοίων.

Και ο Άγιος, συνεχίζει το συναξάριον, μαζί με το πλήρωμα της ναυαρχίδας έφθασαν στην περίφημον νήσον Κύπρον και κατέπλευσαν στο λιμάνι της μητροπόλεως Πάφου, όπου προσευχήθηκαν στους ιερούς ναούς και τα μονύδρια και αποφάσισαν να μονάσουν «έκαστος όπου ορέγετον...».

Καθ' οδόν προς τον Άγιο Γεώργιο Πέγειας

Στην καταγραμμένη αναφορά σημειώνεται ότι έγινε βρασμός της θάλασσας και κύμα ωστικό από τα βάθη της θάλασσας. Πού συνέβη το γεγονός αυτό, το οποίο είχε ως αποτέλεσμα την απώλεια της βυζαντινής αρμάδας; Το συναξάρι λέγει ότι ο Άγιος Ονησίφορος σε έντονη ψυχική κατάσταση κατέφυγε με το δεκαμελές πλήρωμα της ναυαρχίδας του στο λιμάνι της Πάφου επειδή ήταν ο πλησιέστερος ναύσταθμος. Συνεπώς το γεγονός συνέβη κάπου πλησίον της Πάφου. Πλησίον των ακτών της Πάφου βρίσκεται ο Ερατοσθένης, όπου παρατηρείται το φαινόμενο εκροής αερίων, όπως διαπίστωσε και ο «Ναυτίλος» και άλλες παλαιότερες έρευνες.

Αναρωτιέται κανείς για ποιο λόγο έπλεε ο βυζαντινός στόλος νοτίως της Πάφου. Εκεί, εντοπίστηκε ελληνιστικό ναυάγιο στην αποστολή για την οποία αναφερόταν το δημοσίευμα του «Φ», δηλαδή αυτή του Ναυτίλου το 2012. Κατά τον ωκεανογράφο δρ Μπάλαρντ, από τον Ερατοσθένη διήρχετο εμπορικός διάδρομος πλοίων από και προς την Αίγυπτο. «Έχω διατυπώσει την άποψη», συνεχίζει ο κ. Μπακιρτζής, «ότι παλαιότερα τη διαδρομή αυτή ακολουθούσαν και τα πλοία που μετέφεραν σιτάρι από την Αλεξάνδρεια στην Κωνσταντινούπολη και έπιαναν ως πρώτο λιμάνι ανεφοδιασμού το δυτικότερο ακρωτήριο της Κύπρου Δρέπανον, δηλαδή στον Άγιο Γεώργιο της Πέγειας». (Να σημειωθεί ότι παλιότερα ο κ. Μπακιρτζής είχε ηγηθεί ελληνικής αρχαιολογικής αποστολής στον Αγ. Γεώργιο Πέγειας). Τα φορτηγά πλοία συνοδεύονταν από πολεμικά.

Δεν αποκλείεται και τα πλοία του Αγίου Ονησιφόρου να είχαν τέτοια εντολή και βρέθηκαν στον Ερατοσθένη. Πότε έγινε το γεγονός δεν μας το λέει ο βιογράφος του Αγίου. Το γεγονός ότι αναφέρεται η Πάφος ως λιμάνι ναύσταθμος και ως πόλη με ναούς και μονές εν λειτουργία σημαίνει ότι ήταν σε ακμή. Το ότι αναφέρεται ως μητρόπολις, ως πρωτεύουσα δηλαδή της Κύπρου, μας περιορίζει χρονικά στην περίοδο πριν από την καταστροφή της Πάφου από σεισμούς στον 4ο αιώνα και τη μεταφορά της πρωτεύουσας στην Κωνσταντία/Σαλαμίνα.

Εκροή υγραερίου συνδέεται με τον μεγάλο σεισμό του 4ου αιώνα

Σε σχέση με τον Άγιο Ονησίφορο, ο κ. Μπακιρτζής σημείωνε ότι «στον τόπο ασκήσεως του θεραπευτή Αγίου Ονησιφόρου στην Αναρίτα, το αφιερωμένο στο όνομά του παλαιό ναύδριον, που λέγεται ότι περιείχε το λείψανο του Αγίου, έχει από ετών κατεδαφισθεί και αντικατασταθεί με νεότερη τρουλαία εκκλησία. Η Μάγδα Κιτρομηλίδου λέγει ότι κτίστηκε στα χρόνια της τουρκοκρατίας.

Τα λείψανο του Αγίου Ονησιφόρου κατείχε η μονή Χρυσορρογιάτισσας, ο ηγούμενος π. Διονύσιος το παρεχώρησε στην Αναρίτα και φυλάσσεται στην εκκλησία της Αγίας Μαρίνας. Θεμέλια παλαιού ναυδρίου υπάρχουν μέσα στο παρακείμενο νεκροταφείο της Αναρίτας. Πυκνή βλάστηση έχει καλύψει τον όχτο του παρακείμενου ρέματος του Άη Νησιφόρου, όπου λέγεται ότι διακρίνονταν παλαιότερα σπήλαια. Η μνήμη του θεραπευτή Αγίου Ονησιφόρου έχει διατηρηθεί στο όνομα του ναυδρίου της Παναγίας Ιαματικής (Αμματικής), ερείπια του οποίου υπάρχουν 700 μ. νοτίως του Αγίου Ονησιφόρου.

Όπως μας πληροφόρησε ο καθηγητής Δ. Μιχαηλίδης, έναντι της Παναγίας Ιαματικής, στα χωράφια του Αγίου Ονησιφόρου, βρέθηκε το 1986 χονδροειδές παλαιοχριστιανικό δάπεδο, λαξευμένοι λίθοι, κομμάτια μαρμάρου και άλλα. Τα ευρήματα αυτά δείχνουν ότι κάτι σημαντικό υπήρχε στη θέση αυτή και ότι η ιστορία του Αγίου Ονησιφόρου θα μπορούσε να χρονολογηθεί στα παλαιοχριστιανικά χρόνια και συγκεκριμένα στον 4ο αιώνα.

Κατά συνέπεια, καταλήγει στο σημείωμά του στον «Φ» που δημοσιεύτηκε τον Νοέμβριο του 2012, «ο βρασμός εκ των πυθμένων της θαλάσσης στον Ερατοσθένη, που αναφέρεται στον βίο του Αγίου Ονησιφόρου, είναι η παλαιότερη, εξ όσων γνωρίζω, περιγραφή εκροής υδρογονανθράκων, πρώιμης βυζαντινής περιόδου, και θα μπορούσε να συσχετισθεί με τους σεισμούς του 4ου αιώνα που κατέστρεψαν την Πάφο, το Κούριον και τη Σαλαμίνα».

Μετά από πρόσφατό μας δημοσίευμα, «Τάμα στον Άγιο Ονησίφορο για φυσικό αέριο», που αναφερόταν στην επιλογή της TOTAL για την ονοματοδοσία του

ελπιδοφόρου στόχου, μέσα ακριβώς από αυτή την αποκάλυψη των γεωλογικών φαινομένων από τον Άγιο Ονησίφορο, ο κ. Μπακιρτζής μας έλυσε και αυτό τον γρίφο, των επιστημονικών συγγραμμάτων. Ο ίδιος είχε ετοιμάσει και εκτενέστερη, με πολύ περισσότερα στοιχεία, επιστημονική ανακοίνωση, που δημοσιεύτηκε στο «Cahiers du Centre d' Etudes Chypriotes», στην έκδοση 43 το 2013. Ο τίτλος ήταν «Ératosthène, les hydrocarbures et saint Onésiphore» (Ο Ερατοσθένης, οι υδρογονάνθρακες και ο Άγιος Ονησίφορος).

Αυτή την έκδοση ήταν λοιπόν που εντόπισαν οι Γάλλοι ειδικοί της TOTAL και αποφάσισαν για πολλούς συμβολικούς και όχι μόνο λόγους, να βαπτίσουν το κοίτασμα στο οποίο και αυτοί αλλά και η Κύπρος προσβλέπει. Πέραν του συμβολισμού, αποτελεί και ενθάρρυνση, ενδεχομένως και ασυνήθιστα επιστημονική για τον τομέα της έρευνας υδρογονανθράκων, που αυξάνει τις ελπίδες για επιτυχία.

Είναι λοιπόν οι ειδικοί της TOTAL όχι μόνο έτοιμοι μαζί με τους Κύπριους για «τάμα» στον Άγιο Ονησίφορο της Αναρίτας, αλλά και να προσφέρουν ώστε να γίνουν τα δέοντα για να αναδειχθεί η παρουσία του ναού του Αγίου και των μνημείων στην Αναρίτα.

Ο βίος του Αγίου Ονησίφορου

Ο Άγιος Ονησίφορος γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Κωνσταντινούπολη. Οι ευνοϊκές συνθήκες μέσα στις οποίες μεγάλωσε τον βοήθησαν να αναπτύξει μια σωστή και ολοκληρωμένη προσωπικότητα. Ήταν άνθρωπος ευσεβής, ενάρετος με σοφία και σύνεση. Με αυτά τα προσόντα αξιώθηκε ν' ανέβει στο αξίωμα του αντιναυάρχου, από το οποίο υπηρέτησε ευδόκιμα την πατρίδα του, μέχρι την ημέρα που κάποιο συμβάν άλλαξε ριζικά τη ζωή του. Κατά τη διάρκεια μιας ναυμαχίας, βυθίστηκαν όλα τα καράβια από τη θαλασσοταραχή, εκτός από εκείνο που επέβαινε ο ίδιος. Συγκλονισμένος από την εμπειρία αυτή, πήρε την απόφαση να αφιερώσει τη ζωή του στον Θεό. Με άλλους δέκα συντρόφους του αποβιβάστηκαν στο λιμάνι της Πάφου και, αφού ευχαρίστησαν τον Θεό, χωρίστηκαν για να αναζητήσει ο καθένας μόνος του τον τόπο της άσκησής τους. Ο Άγιος Ονησίφορος, περνώντας από την Αναρίτα, διαπίστωσε την ύπαρξη σπηλαίου, που ήταν ιδεώδες για σκοπούς ησυχίας και ασκήσεως. Εγκαταστάθηκε σ' αυτό και επιδόθηκε με ζήλο στην υλοποίηση αυτού που έβαλε σκοπό της ζωής του. Νήστευε, αγρυπνούσε, προσευχόταν και ανέπεμπε δεήσεις στο Θεό. Έφτασε σε τέτοιο σημείο τελειότητας, ώστε αξιώθηκε από το Θεό να γίνει αγωγός της χάριτός Του. Έγινε τότε ο Άγιος, πόλος έλξης των ανθρώπων προς τον Θεό. Ακόμη και μετά τον θάνατό του συνέχισε και συνεχίζει μέχρι σήμερα να είναι βοηθός και παραστάτης εκείνων που επικαλούνται τη μεσιτεία του προς τον Θεό. Διώχνει τα πονηρά πνεύματα και τους δαίμονες, θεραπεύει καρκίνους, λέπρα και διάφορες άλλες παθήσεις.

Πηγή: philenews.com